

Prirodno-matematički fakultet
Društvo matematičara i fizičara Crne Gore

OLIMPIJADA ZNANJA 2026.

Rješenja zadataka iz **HEMIJE**
za I razred srednje škole

1. Kako se mijenja atomski radijus kada se povećava efektivni nuklearni naboj duž periode?

- A) Povećava se
- B) Ostaje isti
- C) Smanjuje se**
- D) Prvo raste pa opada

Rješenje:

Odgovor pod C) /1 poen

2. Koji skup kvantnih brojeva je nemoguć za elektron u atomu?

- A) $n=3, l=2, m_l=-1, m_s=+1/2$
- B) $n=2, l=2, m_l=0, m_s=-1/2$**
- C) $n=4, l=1, m_l=1, m_s=+1/2$
- D) $n=3, l=0, m_l=0, m_s=-1/2$

Rješenje: Odgovor pod b)

/1 poen

3. Koja tvrdnja o energiji jonizacije je tačna?

A) Uvijek raste niz grupu

B) Uvijek opada kroz periodu

C) Opada niz grupu i uglavnom raste kroz periodu, uz izuzetke

D) Ne zavisi od položaja u periodnom sistemu

Rješenje:

Odgovor pod C)

/1 poen

4. Koliko elektrona može da sadrže orbitale sa glavnim kvantnim rojem $n=4$?

Rješenje:

32

/1 poen

5. Koji molekuli od navedenih su polarni (*zaokružiti tačan odgovor*):

H_2O

CO_2

H_2S

CCl_4

Uporediti polarne molekule i odgovori koji od njih ima veći dipolni moment? .....

Rješenje:

H_2O , H_2S ,

Uporedi polarne molekule i odgovori koji od njih ima veći dipolni moment? ..... H_2O .....

/4 poena

6. Element X ima atomski broj 13, a element Y atomski broj 8.

Napisati formulu jedinjenja.

Rješenje:

$X^{III}Y^{II}$: X_2Y_3

/5 poena

7. U rastvoru zapremine 500 cm^3 nalazi se $0,50 \text{ mol}$ supstance A i $0,25 \text{ mol}$ supstance B. Za reakciju $2 \text{ A} + \text{B} \rightarrow \text{proizvodi}$, poznata je početna brzina: $v_0 = 4 \times 10^{-3} \text{ mol/dm}^3\text{s}$. Izračunati:

A) početne koncentracije reaktanata;

B) konstantu brzine;

C) do koje zapremine je potrebno razblažiti rastvor da bi se brzina smanjila 27 puta (količine A i B se ne mijenjaju)?

Rješenje:

A) $[\text{A}]_0 = 0.50/0.50 = 1.0 \text{ mol/L}$; $[\text{B}]_0 = 0.25/0.500 = 0.5 \text{ mol/L}$

B) $4.0 \times 10^{-3} = k(1.0)^2(0.5)$

$k = 8.0 \times 10^{-3}$

C) $v = 27v_0$

Zakon: $v \sim [\text{A}]^2[\text{B}] \sim (1/x)^3$ jer se koncentracije smanjuju s faktorom x.

$1/x^3 = 1/27$

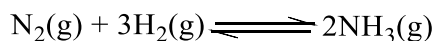
$x^3 = 27 \Rightarrow x = 3$

$V = 0,5 \times 3 = 1,5 \text{ L}$

/5 poena

8. Ako se pomiješaju jedan mol azota i tri mola vodonika dolazi do reakcije a ravnoteža se uspostavi u momentu kada je izreagovalo 50% vodonika. Kako će se promijeniti pritisak u odnosu na početni pritisak, pod uslovom da je temperatura smješe ostala nepromijenjena?

Rješenje:

Poč.   1   3   0

Ravn.   0,5   1,5   1

$n(\text{počuk.}) = 4 \text{ mol.}$ $n(\text{ravn.}) = 0,5 + 1,5 + 1 = 3 \text{ mol.}$ $P_2 = 0,75P_1$ /6 poena

9. Poznato je da 58% sadržaja kostiju čovjeka predstavlja $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$. Pod pretpostavkom da ljudski skelet ima masu od 11,00 kg, izračunati koliko se grama fosfora u njemu nalazi?

Rješenje:

U 11kg skeleta nalazi se 6,38 kg ($\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$) a to je ekvivalentno 1,276 kg (P) tj. 1276 g(P)
/7 poena

10. Pri zagrijavanju, uzorak od 4,250 g gubi 0,314 grama. Pod pretpostavkom da uzorak sadrži

$\text{BaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ i NaCl , izračunati maseni procenat $\text{BaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ u uzorku.

Rješenje:

$n(\text{H}_2\text{O}) = 0,0174 \text{ mol};$

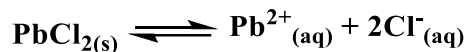
$n(\text{BaCl}_2) = n(\text{BaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}) = 0,0087 \text{ mol}$

$m(\text{BaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}) = 2,125 \text{ g}$

$\%(\text{BaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}) = 100 (2,125/4,25) = 50,009$ /7 poena

11. Izračunati vrijednost proizvoda rastvorljivosti olovo(II)-hlorida na 25°C ako se uparavanjem 200 cm^3 zasićenog rastvora ove soli dobija 0,90 g čvrste supstance.

Rješenje:

$n(\text{PbCl}_2) = 3,24 \times 10^{-3} \text{ mol};$

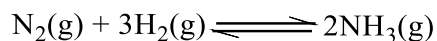
$c(\text{PbCl}_2) = 1,62 \times 10^{-2} \text{ mol/dm}^3 .$

$[\text{Pb}^{2+}] = 1,62 \times 10^{-2} \text{ mol/dm}^3$

$[\text{Cl}^{-}] = 3,24 \times 10^{-2} \text{ mol/dm}^3$

$K_{sp} = [\text{Pb}^{2+}][\text{Cl}^{-}]^2 = 1,7 \times 10^{-5} \text{ mol}^2/\text{dm}^6$ /8poena

12. U sudu zapremine 2,0 dm³ zagrijavana je smjesa 13,56 g azota i 1,07 g vodonika. Na 500°C uspostavila se ravnoteža reakcije:

i u sudu je nađeno 0,34 g amonijaka. Izračunati vrijednost konstante K_c ove ravnoteže na 500° C i pritisak ravnotežne snješe.

Rješenje:

$$n_r(\text{NH}_3) = 0,02 \text{ mol}$$

$$n_r(\text{N}_2) = n_0 - n_{pr} = n_0(\text{N}_2) - n_r(\text{NH}_3)/2 = 0,474 \text{ mol}$$

$$n_r(\text{H}_2) = n_0 - n_{pr} = n_0(\text{H}_2) - 3(n_r(\text{NH}_3))/2 = 0,500 \text{ mol}$$

$$K = [\text{NH}_3]^2 / [\text{N}_2][\text{H}_2]^3 = 0,027 \text{ mol}^{-2} \text{ dm}^6$$

$$P_r = n_r RT / V = 3,194 \times 10^6 \text{ Pa} = 3,2 \text{ MPa}$$

/10 poena

13. Da bi se pripremio veoma razblažen rastvor, vršena su uzastopna razblaživanja jednog pripremljenog rastvora reagensa, umjesto mjerenja veoma male mase ili mjerenja veoma male zapremine osnovne hemikalije. Rastvor je pripremljen prenošenjem 0,661 g K₂Cr₂O₇ u odmjernu posudu (normalni sud) od 250,0 mL i dodavanjem vode do oznake. Uzorak ovog rastvora zapremine 1,000 mL je prenijet u odmjernu posudu od 500,0 mL i razblažen vodom do oznake. Zatim je 10,0 mL razblaženog rastvora prenijeto u posudu od 250,0 mL i razblaženo vodom do oznake.

(A) Kolika je konačna koncentracija (c) K₂Cr₂O₇ u rastvoru?

(B) Kolika je masa K₂Cr₂O₇ u ovom konačnom rastvoru?

Rješenje:

$$\text{a) } n(\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7) = 0,661 / 294,2 = 2,2468 \times 10^{-3} \text{ mol}$$

$$c_1 = 2,2468 \times 10^{-3} / 0,250 = 8,987 \times 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$$

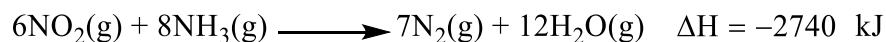
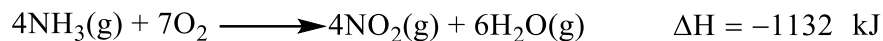
$$c_2 = 8,987 \times 10^{-3} / 560 = 1,797 \times 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$$

$$c_3 = 10 \times 1,797 \times 10^{-5} / 250 = 7,189 \times 10^{-7} \text{ mol/dm}^3$$

$$b)m = cMV = 5,288 \times 10^{-5} \text{ g}$$

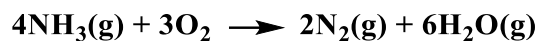
/10 poena

14. Date su sledeće termohemijske jednačine:

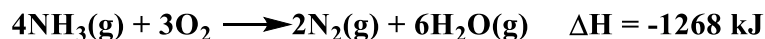
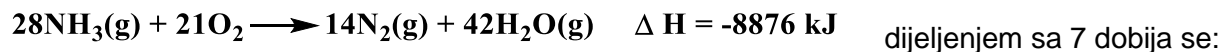
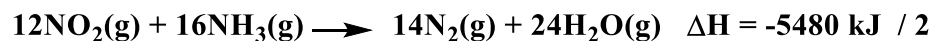
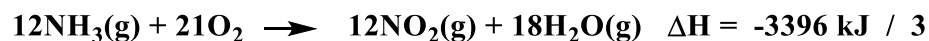

Koristeći navedene jednačine odrediti ΔH zareakciju NH_3 sa O_2 pri čemu nastaju N_2 i H_2O .

Rješenje:

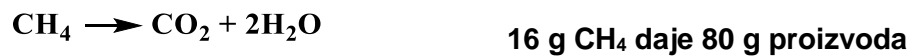
Množenjem prve jednačine sa 3 a druge sa 2 dobija se:

/10 poena

15. Smeša CH_4 i C_2H_6 mase 13,43 g potpuno sagorijeva u višku kiseonika. Dobijena smješa CO_2 i H_2O ima masu 64,84 g. Odrediti udio CH_4 u početnoj smješi.

Rješenje:

$$x + y = 13,43 \text{ slijedi da je } y = 13,43 - x$$

$$(80/16)(x) + (142/30)(y) = 64,84 \text{ g proizvoda}$$

$$(80/16) (x) + (142/30) (13,43 - x) = 64,8$$

$$x = 4,75655 \text{ g}$$

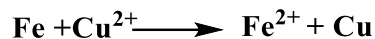
$$(4,75655 \text{ g} / 13,43 \text{ g}) \times 100 = 35,4\%$$

/12 poena

16. Pločica od gvožđa i pločica od srebra potopljene su u rastvor bakar(II)-sulfata. Po završenom ogledu masa jedne pločice povećala se za 2,12 g. Na osnovu vrijednosti E° odgovarajućih polureakcija zaključiti kojoj pločici se promijenila masa. Izračunati masu metala koja se izdvojila na toj pločici i napisati odgovarajuću jednačinu reakcije. /12 poena

$$E^\circ(\text{Fe}^{2+}/\text{Fe}) = -0,44 \text{ V}; \quad E^\circ(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) = +0,34 \text{ V}; \quad E^\circ(\text{Ag}^+/\text{Ag}) = +0,80 \text{ V}$$

Rješenje:

$$n(\text{Fe}) = n(\text{Cu})$$

$$\Delta m (\text{pločica od Fe}) = -m(\text{Fe}) + m(\text{Cu}) = -n(\text{Fe}) \cdot M(\text{Fe}) + n(\text{Cu}) \cdot M(\text{Cu}) = n(\text{Cu})[M(\text{Cu}) - M(\text{Fe})]$$

$$\Delta m (\text{pločica od Fe}) / [M(\text{Cu}) - M(\text{Fe})] = 2,12 / 63,55 - 55,85 = 0,275 \text{ mol}$$

$$m(\text{Cu}) = n(\text{Cu}) \cdot M(\text{Cu}) = 17,5 \text{ g}$$